

Opkomst buitenlandse kiezers hoger:

(foto: Jan Rath)

Deelraadverkiezingen in Rotterdam

Het ziet er naar uit dat over twee jaar voor het eerst buitenlanders kunnen meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Zullen deze nieuwe kiezers dan inderdaad de weg naar de stembus (en naar de kandidatenlijsten) weten te vinden? Welke partijen krijgen hun voorkeur, en maken zogeheten minderhedenpartijen een kans? En hoe zullen de politieke partijen zelf proberen deze nieuwe groep potentiële kiezers voor zich te winnen? Het zal niet voor het eerst zijn dat buitenlanders aan verkiezingen kunnen deelnemen. In Rotterdam en Amsterdam hebben vreemdelingen al vanaf 1980 kiesrecht bij de verkiezingen voor de deelgemeenteraden, 'onderraden' van de gemeenteraad die per stadsdeel beperkte bevoegdheden bezitten. In mei jongstleden zijn in Rotterdam weer zulke deelgemeenteraadsverkiezingen gehouden. Jan Rath besloot de betrokkenheid van de buitenlanders bij die verkiezingen eens wat nader te bekijken,

met in zijn achterhoofd de gedachte dat voor de vragen die hierboven zijn gesteld misschien het begin van een antwoord kan worden gevonden. Al eerder had hij zich met de deelname van buitenlanders aan deelraadsverkiezingen beziggehouden (zie onder andere Buitenlanders Bulletin 1981 - 7 en 10). Toentertijd bleek dat de politieke partijen de aansluiting met het buitenlandse kiezersvolk nog niet werkelijk hadden kunnen maken. In 1984 is er een voor de buitenlanders belangrijke factor bijgekomen: de Centruumpartij. Zouden de andere partijen nu niet nog terughoudender worden tegenover de buitenlanders, uit angst kiezers naar de Centruumpartij te zien wegllopen? En wat voor invloed heeft de Centruumpartij op het kiesgedrag van de buitenlanders? Een impressie over het verloop en de resultaten van de Rotterdamse deelraadsverkiezingen.

In totaal 210.000 inwoners van zeven deelgemeenten van Rotterdam worden opgeroepen te gaan stemmen. Onder hen zo'n 7.500 buitenlanders, dat is gemiddeld ruim 3,5 procent van het electoraat. Het percentage buitenlanders varieert per deelgemeente. In Hoek van Holland wonen er nagenoeg geen, maar in sommige buurten van Centrum-Noord, Charlois en Kralingen maken buitenlanders zo'n twintig procent van de bevolking uit.

Bepaalde buurten in Prins-Alexander, Overschie en IJsselmonde gelden als overloopgebied voor de volle binnenstad. Onder de nieuwkomers aldaar tref-

fen we ook veel immigranten aan die naar deze naoorlogse buitenwijken 'gespreid' zijn.

De politieke partijen in de deelraden zeggen stuk voor stuk te ijveren voor een leefbare wijk waarin Nederlanders en buitenlanders harmonieus samenleven. Alle voorzieningen moeten dus ook voor buitenlanders toegankelijk zijn, zo wordt alom betoogd. In hoeverre steken deze partijmensen de hand in eigen boezem en streven zij ernaar hun eigen partij een afspiegeling te laten zijn van de multi-etnische wijkbevolking? Buitenlandse partijleden blijken een uitzondering; vooral onder het actieve kader zullen we

er zelden een ontmoeten. Nederlandse partijfunctionarissen bekennen vaak schoorvoetend dat zij nog nooit één poging hebben ondernomen om buitenlanders meer actief en meer wervend tegemoet te treden. Integendeel, men beklaagt zich erover dat buitenlanders moeilijk te benaderen en te mobiliseren zijn. Bovendien wordt het ongebruikelijk geacht dat politieke partijen bepaalde bevolkingsgroepen apart benaderen. Partijleden haasten zich te melden dat hun partij natuurlijk wel openstaat voor buitenlanders, en meestal weten zij wel een voorbeeld van een buitenlands lid te noemen.

Buitenlandse kandidaten

Zo verdedigt een vertegenwoordiger van de VVD in Prins-Alexander het ontbreken van een buitenlandse kandidaat door te verwijzen naar de VVD in Charlois, die een Marokkaan op de lijst heeft staan. Deze Brahim Lahnisser is pas korte tijd in Nederland, hij beheerst de taal matig, en hij geeft er geen blijk van zich grondig in de Nederlandse politieke verhoudingen te hebben verdiept. Hoe komt zo iemand op de VVD-lijst terecht? Het feit dat hij middenstander is - hij is eigenaar van een bar in het centrum van de stad - is een onvoldoende verklaring. Zij entree bij de VVD heeft een triviale grondslag. Hij woont in huis bij een Nederlandse gepensioneerd zakenman die actief VVD-lid is. Deze politieke voorman heeft Brahim Lahnisser binnen de partij geïntroduceerd, en heeft hem anderhand als kandidaat voorgedragen.

De *Groenen IJsselmonde*, een progressieve partij die speciaal met het oog op deze deelraadsverkiezingen is opgericht, heeft op een vergelijkbare ad hoc manier buitenlanders op de lijst geplaatst. Een van de Nederlandse initiatiefnemers kent via zijn werk enkele buitenlandse onderwijzers, en hij benadert hen met het verzoek kandidaat te worden. Zij gaan daarop in. Een van de onderwijzers kent trouwens nog een andere buitenlander die vast ook wel belangstelling voor een kandidatenplaats heeft. Aldus kan deze jonge partij drie buitenlanders (twee Marokkanen en één Turk) kandideren. De kersverse politici zeggen zich goed te kunnen vinden in het programma van de Groenen, doch één verklaart onomwonden dat hij met even veel plezier voor een andere partij kandidaat had gestaan. Echter, van de kant van andere partijen is zulk een verzoek niet gekomen, dus is het dit maal de Groenen IJsselmonde geworden.

De *PvdA* in Charlois had vier jaar geleden de primeur: de eerste buitenlander die in een vertegenwoordigend bestuurslichaam gekozen werd. In 1984 besluit het sociaal-democratische deelraadslid Musa Öztürk zich herkiesbaar te stellen. Dat brengt het afdelingsbestuur van de PvdA in Charlois in een lastig parket. De wat verlegen, matig Nederlands sprekende Öztürk is er namelijk niet in geslaagd veel indruk te maken op zijn partijgenoten. Enige politieke wapenfeiten van betekenis heeft hij niet op zijn naam kunnen zetten. Een aantal partijleden trekt zijn kwaliteiten als raadslid ernstig in twijfel. Sommigen vragen zich zelfs af wat hij de afgelopen deelraadsperiode eigenlijk heeft gedaan. De wens van de afdeling om via Öztürk meer buitenlanders te bereiken is evenmin verwezenlijkt. Uiteindelijk wordt Öztürk toch weer op een verkiesbare plaats gekandideerd - hoewel niet van harte. De meer-

derheid van de PvdA-afdeling wil echter blijk geven van haar solidariteit met de etnische minderheden. Voorts wil men de indruk voorkomen dat de PvdA concessies zou doen in de richting van de Centruumpartij, want zo zou een ongunstiger kandidering van de Turk Öztürk makkelijk opgevat kunnen worden. Tenslotte vinden sommige partijleden dat, als het gaat om buitenlanders die het toch al zo moeilijk hebben in deze samenleving, niet zo scherp op kwaliteit gelet moet worden. Öztürk reageert opgelucht op het afdelingsbesluit. Hij vreesde al de op zijn persoon gerichte ongunstige publiciteit van de Turkse media.

In totaal doen op 16 mei 767 kandidaten een gooi naar de kiezersgunst. Dertien hiervan zijn buitenlander, dat is 1,7 procent, dus ongeveer de helft van wat op grond van hun aandeel in het electoraat verwacht had mogen worden. Het gaat om acht personen van Turkse herkomst, drie van Marokkaanse, één Griek en één van Italiaanse herkomst. Wat de verdeling naar partij betreft, zien we dat de PvdA vier buitenlanders op haar lijsten heeft, de VVD één en de eerder genoemde Groenen IJsselmonde drie. Klein links heeft deze verkiezingen geboycot, en kan derhalve geen (buitenlandse) kandidaten hebben. De overige partijen, CDA en klein rechts, hebben opnieuw géén buitenlander gekandideerd. D'66 tenslotte heeft in Hoek van Holland een Surinaamse Nederlander op de lijst staan. Een magere oogst, vooral als men bedenkt dat van de dertien buitenlandse kandidaten er slechts twee (bij de PvdA) op verkiesbare plaatsen staan. Maar liefst vijf Turken staan op de lijsten van een zelfopgerichte minderhedenpartij.

Minderhedenpartijen

Voor het eerst in de Nederlandse politiek heeft een moslimgroepering zich in de verkiezingsstrijd geworpen: *Hakyol*. Hakyol is geen politieke partij in de zin van een organisatie met statuten, een bestuur, leden, een partijorgaan enzovoort. In feite zijn het slechts drie kandidatenlijsten die op instigatie van een bestuurslid van de Turks-Islamitische Culturele Federatie, *Emin Ates*, ingediend zijn in de deelgemeenten Centrum-Noord, Charlois en Kralingen. Alle Hakyol-kandidaten zijn twintigers die voortreffelijk Nederlands spreken, en geregeld hun Turkse landgenoten met sociale hulp van dienst zijn. Het zijn min of meer bekendelieden. De één is autorij-schoonhouder, de ander tolk-vertaler, de volgende heeft een tijdje een videobandenhandel gehad. Een paar van hen hebben al eerder blijk gegeven van politieke ambitie. Zo is één ooit eens naar de deelgemeentesecretarie geweest om zich als kandidaat aan te melden. Een ambtenaar heeft hem toen telefoonnummers van een aantal partijafdelingen gegeven,

zodat hij zich bij een partij zou kunnen aansluiten. Deze Turk beëindigde zijn kortstondige politieke avontuur nadat bij geen van gebelde telefoonnummers werd opgenomen...

Wat Hakyol precies om het lijf heeft, kunnen de kandidaten niet vertellen. Zij wachten op instructies van de leider Ates, maar die is voorzaken langdurig in het buitenland. Pas aan de vooravond van de verkiezingen wordt een programma opgesteld. Het is een vaag pamflet waarin gemeenplaatsen als 'wederzijds begrip en respect', 'meer participatie van minderheden in de samenleving', 'meer steun voor alle organisaties' opgenomen zijn. Ates maakt duidelijk dat Hakyol primair de belangen van de Turkse moslims dient. Hij hoopt dat Turkse moslims door de kandidatuur van hen vertrouwde personen gestimuleerd worden naar de stembus te gaan. Op deze wijze kunnen zij hun politieke macht laten zien, hetgeen later goed van pas kan komen als de Federatie voor moslims gunstige toezeggingen wil afdwingen van de gevestigde politieke partijen.

Een korte periode heeft het ernaar uitgezien dat nog twee andere minderheidspartijen deel zouden nemen. De *Politieke Partij Solidariteit* onder leiding van de Surinaamse handelaar I.E. Jeffrey uit Zoetermeer heeft zich hiertoe laten registreren. De PPS kampt echter al spoedig met kaderproblemen; geschikte kandidaten zijn moeilijk te vinden. Tot overmaat van ramp slaagt de PPS er niet in de 25 handtekeningen die voor het indienen van een kandidatenlijst vereist zijn, bij elkaar te krijgen. Een ontgoochelde Jeffrey verklaart: "Surinamers ... een stelletje opvreters, ze durven niks. Ze vinden alles maar zozo. Eigenlijk willen ze met rust gelaten worden". Hij had een actievere houding van zijn landgenoten verwacht.

In Prins-Alexander heeft de plaatselijke *Turkse Culturele Vereniging* zich eveneens laten registreren, althans zo schijnt het voor de buitenwereld. Het blijkt een solo-project van de toenmalige voorzitter te zijn, die zonder overleg met zijn medebestuurders de vereniging als deelnemende groepering inschrijft. Deze voortvarendheid wordt hem niet in dank afgenomen. Hij wordt gedwongen de voorzittershamer neer te leggen. Een nieuwe voorzitter treedt aan ... toevallig blijkt die zelf kandidaat te zijn, bij de PvdA op een verkiesbare plaats. Beide minderhedenpartijen trekken zich uiteindelijk uit de verkiezingsrace terug.

Tolerantie

De campagne wordt krachtig door de overheid ondersteund. Er staat immers veel op het spel. De legitimiteit van het deelradenstelsel is gebaat met een hoge opkomst. Maar er is meer. De deelname van de Centruumpartij heeft een schrikreactie teweeg gebracht. Het is inmiddels

duidelijk geworden dat haar optreden de verhoudingen binnen de deelgemeenten danig op scherp kunnen zetten. Al verschillende keren is het namelijk tot gewelddadig treffen tussen Centruumpartij-leden en leden van anti-racistische actiegroepen gekomen. De (deel-)gemeenten vrezen dat dergelijke incidenten - vooral tijdens een verkiezingsperiode - de intolerantie in de wijken alleen maar zal doen toenemen. Vandaar dat de door de overheid georganiseerde campagne sterk op de bevordering van de tolerantie is gericht.

In principe zetten de deelgemeenten de campagne in hun eigen wijken op. In Charlois is een complete kermis georganiseerd, inclusief talloze braderieën, wielerrondes, krachtsportgala's enzovoort. Zelfs de voetballandskampioen-in-spé (het Feyenoord-elftal) is ingezet om een verkiezingspartijtje voetbal te spelen. Het verkiezingscircus is van start gegaan met een avondje 'Geen vreemdelingenhaat in Charlois', een met veel publiciteit omgeven bijeenkomst waarin de deelgemeente haar negatieve standpunt over de Centruumpartij duidelijk maakt. In Kralingen wordt evenwel gekozen voor een sobere campagne. Geen overdreven gedoe, is het motto, want campagnevoeren kost wel geld, en haalt nauwelijks iets uit. Overigens verkeert Kralingen wel in de gunstige omstandigheid dat de Centruumpartij geen kandidatenlijst heeft ingediend, hetgeen een rustiger campagneverloop aanmerkelijk waarschijnlijker en makkelijker maakt. De campagne gericht op de buitenlandse kiezers is in de eerste plaats een zaak van de centrale gemeente, omdat die hiervoor de meeste deskundigheid en ervaring in huis heeft. Dit betekent overigens niet dat de deelgemeenten niets doen. Zo ontwikkelt men in Charlois een diaserie voor Turken en Marokkanen over de deelgemeente, en laat men op de verkiezingsdag een geluidswagen in diverse talen oproepen te gaan stemmen. Voorts zorgen de deelgemeenten dat in de wijkbladen, die huis-aan-huis worden verspreid, korte Turkse en Marokkaanse berichten over de verkiezingen gepubliceerd worden.

In Centrum-Noord, Charlois en Prins-Alexander worden speciale bijeenkomsten voor migranten georganiseerd. Deze evenementen hebben een feestelijk tintje: veel tropische muziek moet de vreemdeling lokken. In Charlois en Prins-Alexander slaagt men er desondanks niet in grote groepen migranten aan te spreken. De sfeerloze bijeenkomsten kunnen door de forumdiscussies met (buitenlandse) kandidaten niet verlevendigd worden. Een doorslaand succes daarentegen is de migrantenmiddag in Centrum-Noord. De organisatie is voor een belangrijk deel in handen geweest

van het *Turks Cultureel Centrum voor Vrouwen*, dat van de gelegenheid gebruik maakt een modeshow te organiseren. Naar schatting 500 buitenlanders, overwegend Turkse vrouwen (!), maken hun opwachting. De wethouder van Bijzondere Groepen, Hans Simons, spreekt de goegemeente toe, en hij roept de buitenlanders op te gaan stemmen om de Centruumpartij zo minder kans te geven. Wat later op de middag betreedt de vader van de Hakyol-lijsttrekker uit Centrum-Noord het podium, en hij houdt het publiek voor dat zijn zoon de stem van de Turkse kiezers verdient.

De politieke partijen hebben in het algemeen weinig creativiteit aan de dag gelegd wanneer het gaat om het benaderen van (buitenlandse) kiezers. Zij hoeven zich slechts te presenteren bij de door de deelgemeenten georganiseerde activiteiten. Extra initiatieven van hun kant worden maar in beperkte mate ontplooid. Uitzonderingen zijn de huis-aan-huis bezoeken van met name de PvdA. Dit *canvassen* ontlokt enthousiaste reacties, in het bijzonder onder de buitenlandse kiezers. Een opmerkelijk initiatief komt van D'66: in een ontmoetingsruimte van een Turkse voetbalclub geeft een vertegenwoordiger voorlichting over het belang van stemmen.

Radiozenders

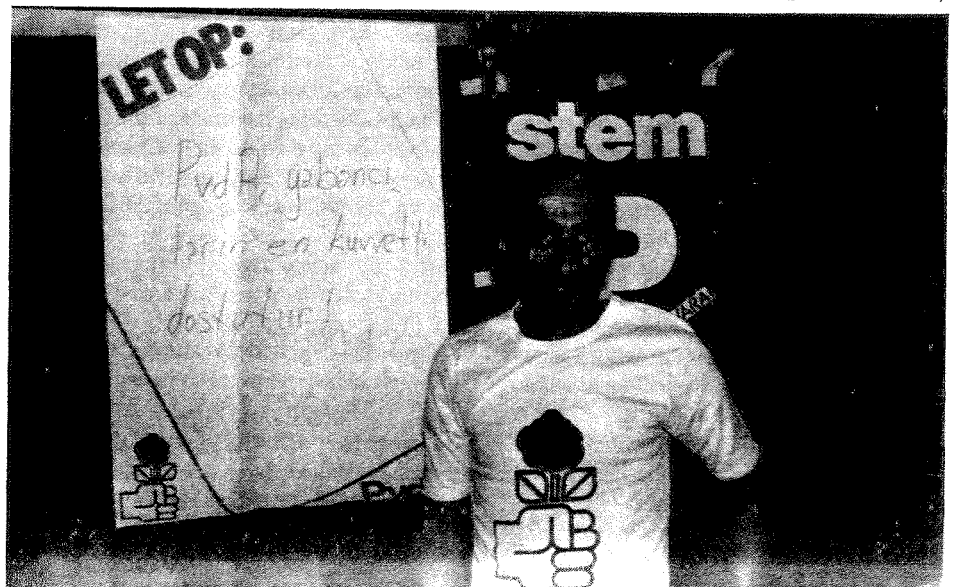
Het zijn niet alleen Nederlanders of Nederlandse instellingen die het verkiezingsgebeuren onder de aandacht van buitenlanders brengen. Onder elkaar wordt heel wat gepraat. In gesprekken met burens, familie, vrienden, in koffiehuizen en moskeeën komen de verkiezingen vaak ter sprake. Verscheidene kandidaten springen hierop in. Een kandidaat van de *Groenen* verspreidt pamfletten via een Marokkaanse slagerij. De Turkse sociaal-democratische kandidaat in Prins-Alexander schakelt de Turkse Vereniging, waar hij inmiddels

voorzitter van is geworden, in. In een aantal Turkse moskeeën worden de moslims tijdens de gebedsdiensten opgeroepen te gaan stemmen, want dat zou een moslimplicht zijn waaraan gehoor gegeven dient te worden. Vóór en na de diensten wordt te verstaan gegeven dat Hakyol dé partij is. Eén van de Hakyol-kandidaten bezoekt in deze periode bewust wat vaker de moskee. Hij zorgt dat hij voor de kiezers bereikbaar is. Tussendoor ziet hij nog kans zijn gezicht af en toe in een koffiehuis te laten zien.

Aardig is ook de rol van de radiozenders van Surinamers en Turken. Via de piraten worden de luisteraars over allerlei evenementen geïnformeerd. Eén van de Turkse zenders maakt meerdere malen propaganda voor een populaire (Nederlandse !) PvdA-kandidate. Een ander Turks radiostation zendt een avondvullend programma uit met een discussie tussen iemand van Hakyol en iemand van de PvdA. De Hakyol-kandidaat heeft het moeilijk, niet in de laatste plaats omdat deze radiopiraat op de PvdA-hand is. De luisteraars kunnen reageren. Tot diep in de nacht komen de soms zeer felle telefoontjes binnen. Zoveel is duidelijk: politiek in Nederland spreekt een aantal buitenlanders zeer tot de verbeelding.

Afgezien van de gebruikelijke lokale issues, zoals de bebouwing van een bepaald terrein, een stratenplan, de moeilijke jeugd, studenten en dergelijke, staan de verkiezingen in de eerste plaats in het teken van de Centruumpartij en het zogenoemde 'opkomende fascisme en racisme'. De Centruumpartij-deelname maakt een banjir aan publiciteit los. Anders dan bij andere deelraadsverkiezingen wordt nu in de landelijke media geregeld over de Rotterdamse deelraadsverkiezingen en de Centruumpartij bericht. Ook bij de buitenlanders brengt de Centruumpartij de gemoederen in beweging. Er wordt heftig gediscussieerd over de

Een turkse kandidaat. 'PvdA, de machtigste vriend van de buitenlanders'. (foto: Jan Rath)

vraag of een bij voorbaat kansloze minderhedenpartij als Hakyol wellicht stemmenwinst voor de Centruumpartij in de hand werkt, nu de 'tegenstemmen' over verschillende partijen worden verdeeld.

PvdA populair

De totale opkomst is gemiddeld 50,5 procent, aanmerkelijk hoger dan in 1980 toen de opkomst nog zo'n 37 procent was. Vier jaar geleden ging 12 procent van de kiesgerechtigde buitenlanders naar de stembus, hoe is hun opkomst nu? In een drietal buurten in de deelgemeenten Charlois, Kralingen en Prins-Alexander heeft het Centrum voor Onderzoek van Maatschappelijke Tegenstellingen van de Leidse Universiteit schaduwverkiezingen georganiseerd om het stemgedrag van buitenlanders te kunnen onderzoeken. Gebleken is dat dit jaar aanzienlijk meer buitenlanders hun stem hebben uitgebracht: gemiddeld 40 procent! In Charlois ligt het opkomstpercentage iets onder dat van de Hollanders, in Prins-Alexander daarentegen

blijkt het hoger te zijn dan dat van de autochtone kiezers! Het is opvallend dat, ondanks de zeer intensieve verkiezingscampagne in Charlois, de opkomst daar zowat even hoog is als in Kralingen, waar amper sprake is geweest van een campagne.

Uit nader onderzoek is naar voren gekomen dat vooral de wens om iets tegen de Centruumpartij te doen, buitenlanders gemotiveerd heeft te gaan stemmen. Dat geldt iets meer voor Marokkanen dan voor Turken. Wellicht verklaart dit de ietwat hogere opkomst van Marokkanen (42 procent) in vergelijking met Turken (34 procent). Duidelijk is in ieder geval dat de Centruumpartij buitenlanders er gezins van weerhoudt hun stem uit te brengen. Integendeel, de partij die buitenlanders politiseert blijkt eerder als catalysator voor de actieve politieke participatie van buitenlanders te fungeren.

Wat de partijvoorkeur betreft, zijn de buitenlanders tamelijk eensgezind. Ge-

middeld stemt 2/3 van de buitenlandse kiezers op de PvdA. Uitschieters zijn de Marokkanen (87 procent). Ook de Surinamers en Antillianen zijn fervente PvdA-stemmers. De Turken hebben een afwijkend stemgedrag. 53 procent stmt PvdA terwijl 43 procent (met name Turkse mannen) Hakyol stemt. De minderhedenpartij Hakyol, die overigens geen zetel heeft behaald, scoort binnen de eigen Turkse gemeenschap kennelijk erg goed, en kan dus op beperkte schaal de schijnbaar onbetwistbare positie van de PvdA aantasten. Een zeer kleine groep buitenlanders heeft voorkeur voor CDA en PvdA. Het gaat hier niet zozeer om 'gastarbeiders', evenwel. De PvdA, die een klinkende verkiezingsoverwinning heeft behaald, kan zich vooralsnog in grote populariteit verheugen onder de migranten uit de wervingslanden. Het is ook de enige partij die buitenlandse deelraadsleden heeft, namelijk twee Turken in Charlois en Prins-Alexander.

Jan Rath ■

BUITENLANDERS BERICHTEN

Vervolg van pagina 6

van een verklaring alsmede aan de minderjarige kinderen van een houder van een verklaring mits zij nog tot zijn gezin behoren.

In de praktijk deed zich vaak het probleem voor dat vrouwen en kinderen de verklaring niet aanvroegen of niet mochten aanvragen van de heer des huizes. Als de vrouwen dan door echtscheiding alleen kwamen te staan of als de kinderen meerderjarig waren geworden hadden zij hun aanspraak op een verklaring verloren. Staatssecretaris Kappeljine van de Coppelio heeft dit probleem nu opgelost, door te bepalen dat de aanspraak niet verloren gaat als men in Nederland is blijven wonen. Tevens heeft zij bepaald dat iedereen die houder is van een verblijfsvergunning of van een blauwe kaart (verblijf voor onbepaalde duur) een verklaring kan krijgen. Dat laatste is in de praktijk vooral van belang voor huwelijkspartners van Nederlanders. Huwelijkspartners van Nederlanders en houders van vestigingsvergunningen krijgen eerst een verblijfsvergunning voor één jaar, en na dat jaar van rechtswege het verblijf voor onbepaalde duur (de blauwe kaart). Zij kunnen dan dus tevens bij het arbeidsbureau een verklaring gaan aanvragen.

Tot slot kunnen ook een verklaring krijgen buitenlanders die de blauwe kaart bezeten hebben en nog steeds in Nederland wonen. Dat kunnen in de praktijk

gescheiden of weduwe geworden vrouwen zijn en buitenlandse jongeren, die nog geen vestigingsvergunning hebben en waarvan het niet zeker is of zij zelf een aanspraak op een verklaring kunnen ontlenen aan hun voormalige gezinshoofd.

Kort samengevat, recht op een verklaring hebben:

1. zij die drie jaar onafgebroken gewerkt hebben, al dan niet onbepaald door onvrijwillige werkloosheid;
2. zij die getrouwd zijn met, of minderjarig kind van, een houder van een verklaring;
3. zij die een aanspraak op een verklaring hadden op grond van het bovenstaande maar die verklaring toen niet hebben aangevraagd en nog steeds in Nederland wonen;
4. zij die een vestigingsvergunning of een verblijf voor onbepaalde duur bezitten;
5. zij die een blauwe kaart hadden en nog steeds in Nederland wonen.

Al met al een plezierige verbetering van de rechtspositie van buitenlanders. Mochten er nog onduidelijkheden zijn dan verschaft de afdeling juridische zaken van het NCB graag opheldering.

Arriën Kruyt ■

Utrechtse politie gaat minder controleren

De Utrechtse politie zal geen buitenlanders meer aanhouden voor controle van de identiteitspapieren als daarvoor geen uitdrukkelijke aanleiding meer bestaat.

Uiterlijke kenmerken als spraak en huidskleur mogen niet meer beslissend zijn. Als een buitenlander de vereiste papieren niet kan laten zien kan hij, als kan worden aangenomen dat hij desondanks legaal is, deze later op het bureau komen tonen.

De politie in Utrecht wil aan het opsporen van illegale buitenlanders minder prioriteit gaan geven. Men vermoedt dat van de 20.000 vreemdelingen in Utrecht niet meer dan drie tot vijf procent illegaal aanwezig is. Alleen in gevallen waarbij er duidelijke aanwijzingen zijn dat zich ergens meerdere illegalen bevinden, zal de politie overgaan tot gerichte controles, en dan nog alleen na overleg met de chef van de vreemdelingendienst. Bekeuringen zullen in het algemeen alleen nog maar worden gegeven als een vreemdeling geen gebruik maakt van de mogelijkheid zijn papieren later op het politiebureau te overleggen.

In kringen van het Utrechtse Komitee Verblijfsrecht Buitenlandse Jongeren is voorzichtig positief gereageerd op de versoepeling. Voordat men tot een definitief oordeel komt wil men afwachten hoe het nieuwe beleid in de praktijk zal uitpakken. Harde criteria, op grond waarvan buitenlanders kunnen vaststellen of ze al dan volgens de nieuwe richtlijnen worden behandeld, ontbreken. In een brief aan de gemeenteraad vraagt het comité zich af welk gedrag, en welke omstandigheden nu precies aanleiding zullen zijn om iemand staande te houden voor controle. Het comité wil de werking van de nieuwe richtlijnen volgend jaar evalueren. ■